

Werkzaam Rivierenland
t.a.v. Dagelijks Bestuur
Postbus 321
4190 CH Geldermalsen

UW KENMERK DB202620420
UW BRIEF VAN 20 april 2026
ONS KENMERK GZDGCB2533987/2536003
VERZENDDATUM 12 juni 2026

CONTACTPERSOON L. Ippel
TELEFOONNUMMER 0345 477 700
TEAM MO

ONDERWERP Zienswijze Jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027 Werkzaam Rivierenland

Geacht bestuur,

In goede orde ontvingen wij uw Jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027. Wij hebben kennis genomen van deze documenten en die behandeld in onze raadsvergadering van 11 juni 2026. In deze zienswijze gaan wij eerst in op de ontwerpjaarrekening en daarna op de ontwerpbegroting.

Ontwerpjaarstukken 2025

Wij constateren dat de jaarrekening 2025 een positief bedrijfsvoeringsresultaat laat zien en kan zich vinden in het uitgangspunt dat dit resultaat conform de geldende afspraken terugvloeit naar de deelnemende gemeenten. Dit draagt bij aan een transparante en uitlegbare financiële systematiek.

Tegelijkertijd zien wij dat een belangrijk deel van dit resultaat voortkomt uit hogere opbrengsten uit werkgeversactiviteiten. De raad acht het van belang dat deze middelen ten goede komen aan de publieke doelen van de gemeenten en spreekt daarom de wens uit dat deze zoveel mogelijk terugvloeien naar gemeenten voor inzet op participatie. In dit licht vragen wij om terughoudendheid bij het toevoegen van middelen aan het Innovatiefonds, en verzoeken wij om een duidelijke onderbouwing van nut en noodzaak, inzicht in de besteding en resultaten, en heldere afspraken over de wijze waarop middelen terugvloeien naar gemeenten.

Daarnaast vragen wij aandacht voor de ontwikkeling van de BUIG-uitgaven, die onder druk staan door een toename van het aantal uitkeringen en hogere lasten per dossier. Wij verzoeken om blijvende monitoring en tijdige bijsturing.

Innovatiebudget en resultaatbestemming

De gemeente Culemborg kan niet instemmen met het aanvullend storten van middelen in het Innovatiebudget en pleit ervoor het positieve resultaat volledig te

laten terugvloeien naar de gemeenten. Binnen de begroting is reeds een structureel bedrag van € 100.000 voor innovatie opgenomen, naast het bestaande Innovatiebudget, dat destijds bestuurlijk als evenwichtig compromis is vastgesteld. In de afgelopen jaren is per saldo circa € 100.000 aan het fonds onttrokken en bedraagt de huidige stand van de reserve circa € 250.000. Gelet hierop achten wij het budget toereikend en een aanvullende storting niet noodzakelijk. Hoewel een deel van het resultaat samenhangt met opbrengsten uit werkgeversactiviteiten, maakt dit integraal onderdeel uit van de exploitatie van de Gemeenschappelijke Regeling. Wij achten het daarom passend dat het resultaat terugvloeit naar de gemeenten, zodat zij deze middelen lokaal en doelgericht kunnen inzetten op opgaven zoals participatie, bestaanszekerheid en kansengelijkheid. Dit vergroot de effectiviteit en bestuurlijke sturingsmogelijkheden en voorkomt onnodige reservevorming zonder concrete bestedingsdoelen.

Ontwerpbegroting 2027

Samenwerking met raad

Met de start van deze bestuursperiode is een deel van de leden van de gemeenteraad nieuw gestart. Regionale samenwerking blijft voor ons van groot belang: alleen in een sterke regio kunnen we maatschappelijke opgaven effectief aanpakken en onze ambities voor inwoners en ondernemers waarmaken.

De recente verkiezingen hebben in veel raden nieuwe leden gebracht, voor wie het werken met gemeenschappelijke regelingen nieuw is. Dat vraagt extra aandacht voor heldere uitleg en een zorgvuldige informatieopbouw. Wij waarderen het dat veel GR'en hier al actief in ondersteunen via introducties en toelichtingen.

Wij benutten graag de ruimte die is gelaten voor nieuwe keuzes en gaan hierover graag met u in gesprek. Daarbij is het voor ons belangrijk om tijdig inzicht te krijgen in komende thema's, opgaven en besluitmomenten, zodat wij onze kaderstellende rol goed kunnen vervullen.

Bij grote of complexe onderwerpen vragen wij om waar mogelijk een trapsgewijze aanpak, met eerst een beeldvormende fase en later besluitvorming. Dit helpt alle raadsleden om onderwerpen zorgvuldig te begrijpen en te wegen.

Wij zien uit naar een constructieve voortzetting van de samenwerking en waarderen het meedenken over verdere versterking van informatievoorziening en betrokkenheid van de raden.

Taakstelling

De financiële situatie van gemeenten staat onder druk, mede door het naderende ravijnjaar 2028 waarin de rijksmiddelen structureel afnemen en volledige compensatie voor loon- en prijsstijgingen onzeker is. Gemeenten hebben daarom al ingrijpende ombuigingen doorgevoerd en zullen ook richting 2027 verdere maatregelen moeten treffen. In dat kader hebben de gemeenten in de regio Rivierenland gezamenlijk

gekeken naar de taken en middelen van de Gemeenschappelijke Regelingen en een duidelijke opdracht meegegeven: een verlaging van de gemeentelijke bijdrage met 1,5% in 2026 en 2027 ten opzichte van de begroting 2025, oplopend naar 3% vanaf 2028. Dit kader blijft onverkort van kracht. Wij constateren dat Werkzaam Rivierenland deze taakstelling in de begroting 2027 heeft verwerkt door de deelnemersbijdrage structureel te verlagen en daarmee invulling geeft aan de gezamenlijke opdracht van gemeenten om de financiële druk te beperken.

Indexering

Op 10 maart 2026 heeft het college u een brief gestuurd naar aanleiding van de motie *Uitgaven gemeenschappelijke regelingen niet meer laten stijgen dan de inkomsten uit het Gemeentefonds*. In deze brief staat dat de bijdrage aan uw regeling in 2027 maximaal met 2,53% zou mogen stijgen, gelijk aan de verwachte groei van de Algemene Uitkering.

Wij constateren dat de toegepaste indexering in de ontwerpbegroting hoger is dan de ontwikkeling van de gemeentelijke inkomsten uit het Gemeentefonds voor 2027. Dit komt mede door de nieuwe financieringssysteem voor gemeenten, waarin loon- en prijsontwikkelingen niet meer automatisch meestijgen met de rijksuitgaven.

Wij begrijpen dat u vanwege het hoge aandeel personeelskosten en reeds lopende taakstellingen beperkte ruimte heeft om deze indexatie neerwaarts bij te stellen. Lagere indexatie betekent voor de GR – en dus ook voor ons – feitelijk het maken van keuzes in taken en serviceniveau. Maar voor meerdere gemeenten in de regio leidt de mismatch tussen gemeentelijke inkomsten en GR uitgaven tot financiële druk binnen de eigen begroting.

Wij respecteren de ambtelijk afgesproken indexeringsmethodiek voor 2027. Tegelijkertijd vragen wij om in 2026 samen een traject te starten voor het ontwikkelen van een toekomstbestendige indexeringsmethodiek voor 2028 en verder. Hierin willen wij gezamenlijk:

- de relatie tussen indexering, taakinhoud en serviceniveau bespreken;
- rekening houden met verschillen tussen GR'en;
- werken aan voorspelbaarheid voor zowel gemeenten als GR'en;
- afstemmen hoe wordt omgegaan met jaren waarin loon- en prijsontwikkeling hoger uitvalt dan de macro-economische ramingen.

Wij spreken onze waardering uit voor de ingezette koers gericht op een toekomstbestendige sociale infrastructuur, waarin ontwikkeling, samenwerking en het vergroten van participatiekansen centraal staan.

De begroting laat een positief financieel beeld zien, onder meer door lagere bedrijfsvoeringskosten en structureel positieve subsidieresultaten, waaronder binnen de Wet sociale werkvoorziening. Wij achten het van belang dat deze voordelen goed

worden geduid en in samenhang worden gezien met de financiële risico's en onzekerheden.

In het bijzonder vragen wij aandacht voor de systematiek rondom de BUIG-middelen. De huidige systematiek van verrekening en herverdeling is complex en beperkt inzichtelijk, waardoor het lastig is om de financiële effecten voor gemeenten goed te duiden. Wij verzoeken u deze systematiek en de doorwerking naar gemeentelijke bijdragen en resultaten transparanter en beter uitlegbaar te maken. Daarnaast vragen wij om nadere duiding van het structureel positieve subsidieresultaat binnen de SW, en inzicht in de relatie met gemeentelijke bijdragen en de mate waarin deze middelen beschikbaar komen voor gemeenten. Tot slot vragen wij aandacht voor de verwerking van de financiële effecten in de gemeentelijke begrotingen. Voor Culemborg worden deze momenteel budgettair neutraal verwerkt. Wij vinden het van belang dat gemeenten tijdig en volledig inzicht hebben in deze ontwikkelingen, zodat zij hierop kunnen sturen.

Wij kunnen instemmen met de hoofdlijnen van de Ontwerpbegroting 2027, met het nadrukkelijke verzoek om de transparantie en uitlegbaarheid van de financiële systematiek te verbeteren en de effecten voor gemeenten duidelijker in beeld te brengen.

Wij verzoeken u deze zienswijze te betrekken bij de verdere besluitvorming en zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Slot

Wij vernemen graag uw reactie op de punten uit deze zienswijze. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
De griffier

De voorzitter

D. van der Harst

T. de Kroon